

ŞİBH-İ AMD

(KASITLI ÖLDÜRMEYE BENZER ÖLDÜRME)

Kasıtlı öldürmeye benzer öldürme, genelde öldürücü olmayan bir şey kullanarak öldürmektir. Ya düşmanlığından dolayı ya da terbiye etmek amacı ile bir şahsa, kamçı ve sopa ile, küçük bir taş parçası ile, yumruk veya el ile veya bunun dışında genelde öldürücü olmayan ve beraberinde de ölüme yol açacak bir cisim bulunmaksızın bir aletle bir şahsa vurmada aşırı gitmesidir. İşte burada sayılanlar veya benzeri şeyler ile öldürdüğü zaman, kasta benzer öldürme fiili işlenmiş olur. Çünkü o, öldürme kastı ile vurmamıştır. Fiilde bulunan kasıt veya hata nedeniyle, kastın ve hatanın bir arada bulunmasından ötürü; "**hataen kasıt**" ve "**kasten hata**" şeklinde isimlendirilmiştir. Ebu Hüreyre'den gelen bir rivayet şöyledir:

افْتَلَّتْ امْرَأَتَانِ مِنْ هُدَيْلٍ فَرَمَتْ إِحْدَاهُمَا الْآخْرَى بِحَجَرٍ فُقِتْلَتْهَا وَمَا فِي بَطْنِهَا
فَاخْتَصَمُوا إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَضَى أَنْ دِيَةَ جَنِينِهَا غُرَّةٌ عَبْدٌ أَوْ وَلِيْدَةٌ
وقضى أن دية المرأة على عاقلتها "Hüzeyl kabilesinden iki kadın
birbiriyle kavga etti. Birisi diğerine taş attı ve karındaki

çocuk ile birlikte kadını da öldürdü. Dava Rasulullah (ﷺ)'a götürüldü. Ceninin diyeti olarak erkek veya kadın köle, kadının diyetinin de akilesi tarafından ödenmesine hükmetti."¹

Kadının diyetini akilesi üzerine farz kıldı. Akile² kasten öldürmenin diyetini üstlenmez ise bu diyeti kasıt nedeniyle yüklenmez.

Kasta Benzer Öldürmenin Cezası

Kasta benzer öldürmenin cezası ağırlaştırılmış diyettir. Bu ise kırk tanesi hamile olmak üzere yüz devedir. Ahmed ve Ebu Davud'un Amr b. Şuayb'dan onun da babasından ve dedesinden Nebi (ﷺ)'nin şöyle dediğini rivayet etmektedirler:

عَقْلُ شَيْبَةَ الْعَمْدِ مِثْلُ عَقْلِ الْعَمْدِ وَلَا يُقْتَلُ صَاحِبُهُ وَذَلِكَ أَنْ يَنْزُوَ الشَّيْطَانُ بَيْنَ النَّاسِ قَالَ أَبُو النَّضْرِ فَيَكُونُ رَمِيًّا فِي عَمِيٍّ فِي غَيْرِ فِتْنَةٍ وَلَا حَمْلٍ سِلَاحٍ
"Ağırlaştırılmış Kasta benzer (öldürmenin) diyeti kasten öldürme gibidir, sahibi öldürülmez. Bunun nedeni şeytanın insanlar arasına çekişme sokmasıdır. Böylece, kin olmadan ve silah taşınmadan kan (hakkı) alınmış olur."

¹ Buhari, K. Diyet, 6399

² Akile: Hata ile veya kasta benzer öldürme olaylarında öldüren kişinin ödeyeceği diyeti ödemekle yükümlü olan kimseler (yakınları, aşireti) Diyeti ödemekle yükümlü olanların her birine "akile", tamamına da "akile" denir. (Çevirenin notu)

Buhari Abdullah b. Amr'dan Rasulullah (ﷺ)'in şöyle buyurduğunu rivayet eder:

أَلَا وَإِنَّ قَتِيلَ الْخَطِّ شِبْهَ الْعَمْدِ مَا كَانَ بِالسُّوْطِ وَالْعَصَا مِائَةَ مِنَ الْإِبِلِ أَرْبَعُونَ فِي بَطُونِهَا أَوْلَادُهَا **"Şunu bilin ki, Kasta benzer hata ile öldürme, kamçı ve sopa ile öldürme olup bunun diyeti, kırk tanesinin yavruları karnında olmak üzere yüz devedir."**¹

¹ Nesei, K. Kaseme, 4711